

κορ. ἔνθ' ἀν.: Δὲ σ' ἀντιβαδιάσαμε, μωρή! Βούρβουρ.
|| Ποίημ.

Μήτε νὰ τρέχῃς τὴν αὐλὴ μὲ γλήγορα ποδάρια
ποσῶς τὴν ἀντιβάδιαζαν οἱ σκῖνοι, τὰ πρινάρια

ΓΜαρκορ. ἔνθ' ἀν.: 4) Ἀπαντῶ ἐμμέτρως διὰ διστίχου
εἰς ἄλλο δίστιχον ἀπευθυνόμενον πρός με, μεταξὺ χορευόν-
των κατὰ τὰς πανηγύρεις Χίος. Συνών. ἀνταμείβω 3.

5) Ἀπαντῶ εἰς εἰρωνείαν, εἰς πείραγμα Χίος. 6) Κα-
θόλου, πειράζω, ἐνοχλῶ Χίος ('Αμάδ.): Μὴ μ' ἀντιβαδιάζης.

ἀντιβάδιασμα τό, Χίος

'Εκ τοῦ φ. ἀντιβαδιάζω.

Κατὰ πληθ., τὰ διαιμειβόμενα μεταξὺ χορευτῶν δίστιχα
κατὰ τὰς πανηγύρεις τῶν χωρίων.

ἀντιβαδιαστῆς ὁ, Κέρκ. — Λεξ. Περίδ.

'Εκ τοῦ φ. ἀντιβαδιάζω.

Ο ἀμιλλώμενος πρός τινα, ἀνταγωνιστής, ἀντίπαλος.

ἀντιβαίνω Πόντ.

Τὸ ἀρχ. ἀντιβαίνω.

Διαβαίνω, ὑπερβαίνω: Ἄσμ.

*E Ζύγαρα, ἔ Ζύγαρα, ἐσύ ψηλὸν φαδόπον,
ἔρχομαι κι ἀντιβαίνω σε μὲ τὸ πικρὸν καρδόπον
(φαδόπον = φάχις, βουνόν, καρδόπον = καρδία, καρδούλλα).

ἀντιβάλλω Καππ. ('Ανακ. Ποτάμ. Σινασσ.) Κέρκ.
(Άργυρᾶδ.) Νίσυρ. Πόντ. (Κερασ.) ἀντιβάλλω Θήρ. ἀντι-
βάνω Ιθάκ. ἀντιβάω Πόντ. (Κολων.) ἀντιβάω Κεφαλλ.
Ιθάκ. ἀντιβάω Κεφαλλ. ἀντιβάλλω Βάρν. ἀντιβάλλον
Θράκ. (ΑΙν.)

Τὸ ἀρχ. ἀντιβάλλω.

1) Παρεμβάλλω πράγματα, γίνομαι αἴτιος ἔριδος
μεταξὺ ἄλλων, διαβάλλω Πόντ. (Κερασ. Κολων.) 2)
Ἐναντιοῦμαι, καταφέρομαι κατά τινος Νίσυρ. Πόντ.
(Κολων.) 3) Ὡθῶ Κεφαλλ.: Τὸν ἀντιβάξε κ' ἔπεος. 4)
Πιέζω Ιθάκ. Κεφαλλ.: Ἀντιβάνω γιὰ νὰ στιβάξω τὰ σκοντιὰ
Ιθάκ. 5) Ἀναφέρω, μνημονεύω Βάρν. Θήρ. Θράκ.
(ΑΙν.) Καππ. ('Ανακ. Ποτάμ. Σινασσ.) Κέρκ. (Άργυρᾶδ.):
Ἄσμ.

"Αἱ μον Γεώργι, ἄγε, μέγα καὶ καβαλλάρι,
'ς τὴ Δέσποι καὶ 'ς τὴ δύναμι ἔχω νὰ σ' ἀντιβάλλω,
ποῦ σκότωσες τὸ λέοντα, τὸ δράκω τὸ μεγάλο
Θήρ.

"Ἄγγο μ', ἄγγο μ', ἄντι Γεώργι μον, χρυσέ μον καβαλλάρι,
ἔχω μὰ χάρι νὰ σοῦ πῶ, θέλω νὰ σ' ἀντιβάλλω
Καππ. (Σινασσ.)

'Αδύνατο κι ἀχάριτο θέλω νὰ τ' ἀντιβάλλω
γιὰ τὸ θεριό ποῦ σκότωσες, τὸ δράκοντα μεγάλο
Άργυρᾶδ. Διὰ τὴν σημασίαν πβ. τὸ παρὰ τῷ Λουκ. Εὐαγγ.
24, 17 «τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλή-
λους περιπατοῦντες;» Ιδ. Κορ. Ἀτ. 2, 50 κέξ. Συνών.
Ιδ. ἐν λ. ἀντιβάλλω Β 1.

ἀντιβαζίδι τό, Κρήτ. (Σέλιν.)

'Εκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ οὐσ. βαρίδι.

Τὸ βάρος τὸ ἀναρτώμενον εἰς τοὺς στήμονας ἐπὶ τοῦ
ὑφαντικοῦ ίστοῦ διὰ νὰ παραμένουν οὗτοι τεταμένοι.
Συνών. βαρίδι.

ἀντιβαρό τό, Αθῆν. κ. ἀ.

'Εκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ οὐσ. βάρος.

1) Τὸ ἀντίρροπον βάρος τῶν ἄνω καὶ κάτω συρομένων
λαμπτήρων διὰ νὰ ισορροποῦν εἰς τὸ ἐκάστοτε ἀναγ-
καῖον ὑψος. 2) Καθόλου, πᾶν βάρος ὡς ἔξαρτημα

μηχανῆς πρὸς ἀντιρρόπησιν κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῆς,
οἷον τῆς χρυσωτικῆς μηχανῆς τῶν βιβλιοδετῶν.

ἀντιβαρῶ ΔΣολωμ. 200

'Εκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ φ. βαρῶ.

Πλήττω Ισχυρῶς : Ποίημ.

'Κείσος ὁ ταῦρος ποῦ ποιμένες, | νύμφες τοῦ χανε καμάρι,
μὲ τὰ κέρατα ἀντιβάρει | εἰς τὰ δέντρα δυνατά.

ἀντιβασταγδός ὁ, ἀμάρτ. ἀδιβασταὸς Κεφαλλ.

'Εκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ οὐσ. βασταγδός.

Τοιχίον βαστάζον, συγκρατοῦν τὴν κατολίσθησιν τοῦ
ἐδάφους, ἀνάλημμα, ἀντηρίς. Συνών. πεζούλια.

ἀντιβαστῶ Πελοπν. (Λακων.) ἀδιβαστῶ Κύθηρ.

'Εκ τοῦ μεσν. ἀντιβαστῶ.

1) Ἀνέχω τι, ὑποβαστάζω βάρος πρὸς ισορρόπησιν,
ἀντερείδω ἔνθ' ἀν.: 'Adiβαστῶ τὸ μιγόμι γιὰ νὰ φορτώσῃ
τὸ ἄλλο μιγόμι Κύθηρ. Πβ. Εύσταθ. Ιλ. 1933, 37 «οἱ ἀντι-
βαστάζοντές τι καὶ ἀντερείδουσι». Συνών. ἀντιβαστῶ Α 1,
βοηθῶ. 2) Καθόλου, ὑποβαστάζω, ὑποβοηθῶ ἔνθ' ἀν.:
Βάζω τὸν ωμό μου κι ἀντιβαστάω Λακων. Βάρουμες ἀδιση-
κώματα ν' ἀδιβαστάζουμε τὴν ἐλαῖα Κύθηρ. 3) Υπομένω
βαστάζων, βαστάζω καρτερικῶς ἢ ἐπὶ πλέον Πελοπν.
(Λακων.): Μωρὲ ἀντιβάστα! 'Ο γάιδαρος ἀντιβαστῆ καὶ τὸ
δικό μου φόρτωμα (δηλ. πλὴν τοῦ ἡδη βασταζομένου).

ἀντιβάτης ὁ, Εῦβ. (Κάρυστ.) Σύμ. Χίος ἀδιβάτης
Μέγαρο. ἀντιάτης Κύπρ. (Καρπασ.) ἀγκιβάτα Τσακων.
ἀντιπάτης Κάλυμν. Κάρπ. Πελοπν. (Μάν.) ἀδιπάτ' Μακεδ.
(Χαλκιδ.) ἀτ' πάτ' Λῆμν.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀντιβάτης. 'Ο τύπος ἀντιπάτης διὰ παρετυμ. πρὸς τὸ πατῶ ἢ ἀντιπάτω.

1) Τὸ ζύγωθρον τῆς θύρας, μοχλὸς διήκων ἀπὸ τῆς
μιᾶς παραστάδος εἰς τὴν ἄλλην, δι' οὗ κλείεται ἀσφαλῶς
ἡ θύρα Κάλυμν. Κάρπ. 'Η σημ. καὶ μεσν. Πβ. Σχολ.
Ἀριστοφ. Σφῆκ. 201 «έμβαλεν παρακελεύεται καὶ τὴν
δοκόν, τουτέστι τὸν ἀντιβάτην πρὸς τὴν θύραν». Συνών.
μάνταλος. 2) Κοντὸς διχαλωτὸς εἰς τὸ ἐν ἄκρον
χρησιμοποιούμενος κατὰ τὴν φόρτωσιν τῶν ὑποζυγίων
πρὸς ἀντέρεισιν καὶ ὑποστήριξιν τοῦ φορτίου τῆς μιᾶς
πλευρᾶς μέχρι φορτώσεως τοῦ φορτίου τῆς ἑτέρας Εῦβ.
(Κάρυστ.) Κύπρ. Συνών. φορτωτῆρα. 3) 'Ο κοντὸς
τοῦ σαρώθρου Κύπρ. (Καρπασ.): 'Εσπασεν ὁ ἀντιάτης τῆς
σαρκᾶς μου (σαρκὰ = σαρκὰ = σάρωθρον). 4) Μοχλὸς τις
ώς ἔξαρτημα τοῦ μυλῶνος Λῆμν. Κάρπ. 5) Μοχλὸς
διὰ τοῦ δποίου στρέφεται τὸ ἀντίον (εἴτε τὸ πρόσθιον εἴτε
τὸ δπίσθιον) τοῦ ὑφαντικοῦ ίστοῦ Κάρπ. Λῆμν. Μακεδ.
(Χαλκιδ.) 6) Στῦλος ἐμπηγνύομενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους
σταθερῶς πρὸς ὑποστήριξιν τῆς περὶ αὐτὸν στηνομένης
θημωνιᾶς τῶν σιτηρῶν Μέγαρο.: Παροιμ. φρ. Χαράς της
τὴν θεμωνιὰ ποῦ χει τοῦ ἀντιβάτης (οἱ ἀντιβάτης χαρακτη-
ρίζουν τὴν μεγάλην θημωνιάν). 8) Μεταφ. ἐπὶ ἀνθρώ-
που, προστάτης, στήριγμα Πελοπν. (Μάν.): Ἄσμ.

Γιὰ ἄκου το, Μῆτρο, ἀφέντη μον, | μωρὲ ἀσίκικο κορμί,
πάτη μον κι ἀντιπάτη μον, | ωχου, δε σοῦ βγαινε κάνεις!

(μοιρολ.) 7) 'Ο ἀντιβαίνων, δ ἐναντιούμενος, ἔχθρος,

ἀντίπαλος Κάρπ. Σύμ. Τσακων. Χίος: Εἶναι δλον τὸ κακὸν
ἀπὸ τὸν δεῖνα, γιατὶ εἶναι δ μοναδικὸς ἀντιβάτης μου Χίος
Εἶναι κι αὐτὸς ἀντιβάτης μου αὐτόθ. 'Εθελῆκα νὰ πα-
τρέψων τὰ σάτη μι τζ' δεῖνα ἐμπατίτζε ἀγκιβάτα τζαί δὲν
ἀφήτζε νὰ ναθῇ δ γάμος (ἡθέλησα νὰ ὑπανδρεύσω τὴν θυγα-
τέρα μου καὶ δεῖνα ἐμπήκε ἀντιβάτης καὶ δὲν ἀφησε
νὰ γίνη δ γάμος) Τσακων. 'Εθελῆκα νὰ ἀγοράσω νία χούρα
τζ' ἐμπατίτζε δεῖνα ἀγκιβάτα (ἡθέλησα νὰ ἀγοράσω ἔνα

χωράφι καὶ ὁ δεῖνα ἐμπῆκε ἀντιβάτης, ἀντέδρασεν) αὐτόθ. Συνών. ἀντίδικος, ἀντίμαχος. 8) Ὁ ἐπιμόνως απαιτῶν Κάρπ.

ἀντιβγαίνω Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ϕ. βγαίνω.

1) Ἐναντιοῦμαι ἀντεπεξέρχομαι κατά τινος: Μὴν τοῦ ἀντιβγαίνης. 2) Διαγωνίζομαι, ἀνταγωνίζομαι πρός τινα: Αγριψήκαρε τὸ τοξεῖμο. Συνών. παραβγαίνω.

ἀντιβέργητο, ἀμάρτ. ἀδιβέργητος Θράκ. (ΑΙν. Κομοτ.) ἀδιβέργητος Νάξ. (Γαλανᾶδ.) ἀντιβέργητος Θράκ. (Μάδυτ.) ἀντιβέργητος Σάμη.

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ούσ. βεργίτη.

Ραβδίον χρησιμοποιούμενον κατὰ τὴν ξάνσιν τοῦ βάμβακος μὲ τὸ δοξάρι, ἵτοι ραβδίον λεπτὸν ἔξικνούμενον ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ τοξεῦ μέχρι τῆς χορδῆς, τὴν ὅποιαν οὗτον ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκτινάσῃ τὸν βάμβακα κατὰ τὴν ξάνσιν.

ἀντιβεργίζω ἀμάρτ. ἀντιβεργάω Στερελλ. (Γαρδίκ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ϕ. βεργίζω.

Λυγίζω, κλίνω: Ἀσμ.

Ἀντιβεργάει δικάλαμος, φιλεῖ τὸ κυπαρίσσιον.

ἀντιβημα τό, ἀμάρτ. ἀδιβημα Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ϕ. ἀντιβάω, δι' διδ. ἀντιβάλλω.

*Ωθησις, ἀπώθησις. Συνών. ἀντιβησιά, σπρωξιά, σπρώξιμο.

ἀντιβησεὰ ἡ, ἀμάρτ. ἀδιβησεὰ Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ϕ. ἀντιβάω, δι' διδ. ἀντιβάλλω.

*Ἀντιβημα, διδ.: Τοῦ δωσε μὰ ἀδιβησεὰ κ' ἔπεσε. Μιὰ ἀδιβησεὰ θέλει γὰρ νὰ πάγις τὴν θέσι τον. Συνών. διδ. ἐν λ. ἀντιβημα.

ἀντιβίγλα ἡ, ἀμάρτ. ἀδιβίγλα Κύθηρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ούσ. βίγλα, παρ' δι καὶ βίγλα.

Σκοπιά: Αἴνιγμ.

Κάνει βίγλα | κι ἀδιβίγλα καὶ ἡ βίγλα σημαδούρι. Συνών. βίγλα, μετεργίζει.

***ἀντιβινεύω**, ἀνδιβινέγγυον Καλαβρ. (Μπόβι.)

Ἐκ τοῦ Ιταλ. *indivinare*.

Μαντεύω.

ἀντιβινιαριστικὰ ἐπίρρο. Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀντιβινιαριστικὸς < *ἀντιβινιαριστρός < Ιταλ. *indivinare*.

Κατ' εἰκασίαν, κατὰ συμπερασμόν: "Εβαλα εἴκοσι σιταρόσπυρα ἀντιβινιαριστικὰ (χωρίς ζύγισμα).

ἀντιβλέπω ΓΒλαχογιάνν. Μεγάλ. χρόν. 92

Τὸ ἀρχ. ἀντιβλέπω.

Ἀποβλέπω, φίπτω τὰ βλέμματα πρός τινα, δοστις πρότερον ἀπέβλεψε πρός με: Μᾶς ἀντιβλέψε σὰν νὰ μᾶς εἰδεις ἀλλη μὰ φορά, χαιρέτισε...

ἀντιβογγῶ πολλαχ. ἀντιβογῶ Passow. Carm. popular. 43 ΣΖαμπέλ. Ἀσμ. δημοτ. 610.

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ϕ. βογγῶ.

*Ἀντηχῶ, ἀντιλαλῶ, βοῖζω ἐνθ' ἀν.: Γοργὰ ποτάμια κατρακυλοῦν κι ἀντιβογγοῦν τὴν ἀκοή του ΑΚαρκαβίτσ. Ζητιάν. 157 || Ἀσμ.

Βροντᾶν τὰ τόπια τῶν Τουρκῶν, ντουφέκια ἀντιβογγοῦντε (εἰς τὸ τόπια τὸ προφέρεται ὡς τ.) "Ηπ.

*Ο Λιάκος ἐπετάχηκε, σὰν ἀγτὸς πετειέται, σκούζει καὶ τρέμουν τὰ βουνά κι ἀντιβογγοῦν οἱ κάμποι ΣΖαμπέλ. ἐνθ' ἀν.

Πολλὰ τουφέκια ἀντιβογοῦν, μιλύνια καριοφίλια Passow ἐνθ' ἀν. — Ποιήμ.

Κεὶ ἀλλ' τὸν ἀντίλαλο τῶν λόγγων διπλωμένο ἀντιβογγάει τὸ φωνατὸ

ΚΘεοτόκ. Βιογ. Γεωργ. 43

*Ἡ χιλαὶ ἡ δικοτωμὸς ἀντιβογγοῦσε ὡς τ' ἀστρα

ΓΣτρατήγ. Ηρφα 59. Συνών. ἀντιβοτίζω, ἀντιβροντῶ 2.

ἀντιβοὴ ἡ, Εῦβ. (Κάρυστ.) Θράκ. Κύπρ. ἀδιβοὴ Θήρ. ἀντιβοὺη Θράκ. (Άδριανούπ.) ἀδ' βοὺη Θράκ. (ΑΙν.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ούσ. βοὴ.

*Ἀντήχησις, ἀντιλαλος, βοὴ ἐνθ' ἀν.: "Ἀκουσεις τὴν ἀντιβοὴν; Εῦβ. (Κάρυστ.) Περούνοιμε ἀποκεῖ καὶ φωνάξαμε, μιὰ ἀντιβοὴ ποῦ κάμνει ἐκεῖ μέσα! Θράκ. Ή λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀντιβούνεις οἱ, καὶ ὃς τοπων. Κάρπ.

ἀντιβόηθεια ἡ, ἀμάρτ. ἀντιβόθεια Εῦβ. (Πλατανιστ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ούσ. βοὴ θεια.

*Ἀμοιβαία βοήθεια, ἡ ἐπὶ ἀνταποδόσει παρεχομένη ἀγροτικὴ ἐργασία: Ἐμεῖς τὸ σκάψιμο δὲ θὰ πάρωμε ἀργάτες, θὰ κάρωμε ἀντιβόθεια. Συνών. ἀλληλοβοήθεια 1, ἀντικάματο, παρακαλέα.

ἀντιβόηθημα τό, Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ούσ. βοὴ θημα.

Τὸ νὰ συνεπιλαμβάνεται τις, τὸ νὰ βοηθῇ τις τινὰ φέροντα βάρος, ἀνακούφισις ἀπὸ τοῦ βάρους: Κάμε τὴ μπάντα νὰ τῆς δώσω μιὰ στάλα ἀντιβόηθημα.

ἀντιβόηθο τό, Πελοπν. (Άρκαδ.) ἀντιβόηθι Πελοπν. (Κάμπος Λακων.) ἀδιβόχιο Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ϕ. ἀντιβόηθω. Ίδ. ΓΧατζίδ. MNE 266 κέξ. Διὰ τὸν τύπ. ἀδιβόχιο πτβ. βοὴ θῶ - βοὴ τάω κττ.

1) Υποστήριγμα Πελοπν. (Άρκαδ. Κάμπος Λακων.): Βάλε ἀντιβόηθο νὰ μήν πέσῃ Άρκαδ. 2) Στῦλος ὑποβαστάζων κλάδον δένδρου Κεφαλλ.

ἀντιβοῆθῶ Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀντιβοὴ θῶ = ἀνταποδίδω βοήθειαν.

Βοηθῶ, ἀνακούφιζω τινὰ φέροντα βάρος παρέχω ἀντιβόηθημα: Κάμε τὴ μπάντα νὰ τὸν ἀντιβοῆθημο, θέλει ἀντιβόηθημα.

ἀντιβοῖζω, ἀδιβοῶ Κρήτ. ἀδιβονῶ Σῦρ. ἀντιβοῖζω πολλαχ. ἀδιβοῖζω Κύθηρ. ἀντιβονῖζω πολλαχ.

Ἐκτοῦ μεταγν. ἀντιβοῶ. Ή λ. καὶ παρὰ Σομ.

*Ἀντηχῶ ἐνθ' ἀν.: Ἀδιβοῖζει ἡ φωνὴ τῆς λαγαδῆς Κύθηρ. Μέσα τὸ λόγγο ἀντιβοῖζει τὸ ἀστροπελέκι ΑΜαρτζώκ. Γούμενος 10. Ἐσυρε δύο τρεῖς σκληροὺς χλιμιντισμοὺς δύον ἀντιβόησε δλ' ἡ πεδιάδα ΙΠολυλ. Διηγ. 35. Γιὰ πολλὴ ὄρα ἀντιβούιζε τὸ διάσελο ΘΚληρονόμ. ἐν Παναθην. 21 (1910/11) 74. || Ποιήμ.

*Ἀποκρίνονται καὶ ἡ μάχη | ἔτοις ἀρχίζει, δύον μακρεὰ ἀπὸ φάγι ἐκεῖ σὲ φάγι | ἀντιβούιζε φοβερὰ

ΔΣολωμ. 9.

Κ' ἐκεῖ ποὺ ἀντιβούιζεν οἱ φράχοι, τὰ λαγκάδια, φίχνει τὴν πρώτη τουφέκια κ' ἔπειτα δευτερώνει

ΑΒαλαωρ. Ἐργα 2, 64. Συνών. ἀντιηχῶ 1, ἀντιβογγῶ, ἀντιβοντῶ 2.

***ἀντιβολὴ** ἡ, ἀτθιολὴ Νίσυρ. ἀθ-θιολὴ Κῶς ἀθ-θιολὴ Κῶς.

Ἐκ τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τοῦ ούσ. βολὴ.

*Ο ἀσπαρτος καταλειπόμενος ἀγρός (εἴτε χάριν βοσκῆς εἴτε πρὸς ἀγρανάπαυσιν) ἐνθ' ἀν.: Τὸ χωράφι μον θὰ τ' ἀφήσω ἐφέτος ἀτθιολὴ Νίσυρ. Ή ἀθ-θιολὴ μον 'φέτος είναι λίγη Κῶς Τὸ χωράφι μον είναι ἀθ-θιολὴ αὐτόθ.

